

עיקרי עמדת התנועה לאיכות השלטון בדבר מינויו של מר אבשלום פלד לתפקיד המפקח

התנועה למען איכות השלטון

יוני 2024 | סיוון תשפ"ד

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים להביא בפני הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים בשירות המדינה (להלן: "הוועדה" או "הוועדה למינוי בכירים"), את עמדתנו בעניין הצעתו של השר לביטחון לאומי, ח"כ איתמר בן גביר (להלן: "השר"), למנות את ניצב אבשלום פלד לתפקיד המפקח הכללי של משטרת ישראל (להלן: "המפקח").

מהלך הדברים יהא כדלקמן: ראשית נבקש לעמוד על תפקידו והיקף סמכויותיו של מפקח המשטרה, לאחר מכן על עקרון העצמאות של משטרת ישראל ועל חשיבות תפקידו ועצמאותו של המפקח בראי תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה. לבסוף, נעמוד על הליך המינוי לתפקיד המפקח בדין הישראלי ועל הסיבות בגינן אנו סבורים כי על הוועדה להוציא תחת ידיה חוות דעת שלילית המתנגדת למינוי המוצע.

ומתוך כך, כבר בראשית הדברים יובהר, כי התנועה מתנגדת למינויו של ניצב פלד לתפקיד המפקח, לזאת מהטעמים שיפורטו להלן.

א. סמכויות המפקח הכללי של המשטרה

1. מפקח המשטרה עומד בראש משטרת ישראל ואחראי על ניהולה ותפקודה התקין, ומהווה אחד מהתפקידים החשובים והבכירים ביותר במדינת ישראל.

2. תפקיד המפקח מעוגן בסעיף 9 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "הפקודה"), וכולל את הסמכות לפקח על המשטרה, על סדרי ניהולה ועל הפעלתה, ולהיות אחראי להשגחה על כל ההוצאות הכרוכות בהפעלה ובניהול המשטרה:

"המפקח הכללי יפקח על משטרת ישראל, על סדרי ניהולה ועל הפעלתה, ויהיה אחראי להשגחה על כל ההוצאות הכרוכות בה ולאפסניה שברשותה..."

3. סעיף זה אמנם סויג לאחרונה בתיקון מס' 37 לפקודת המשטרה, כך שיעשה אך ורק "בהתאם להתוויית המדיניות ולעקרונות הכלליים של השר", אולם בימים אלה שאלת חוקיותו של התיקון לפקודה עומדת לפתחו של בית המשפט העליון בבג"ץ 8987/22 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (נבו 27.04.2023) (להלן: "בג"ץ תיקון מס' 37"), וטרם הוכרעה.

4. כנגזרת מתפקידו כמי שניצב בראש משטרת ישראל, המפקח אמון על הוצאת פקודות למשטרה, ועל קביעת הוראות כלליות למשטרה, אשר נוגעות לעקרונות ארגון המשטרה, סדרי המינהל, המשטר והמשמעת בה והבטחת פעולתה התקינה. וראו סעיף 9א לפקודה:

"א. (א) המפקח הכללי יוציא, באישור השר, הוראות כלליות שיקבעו עקרונות לענין ארגון המשטרה, סדרי המינהל, המשטר והמשמעת בה והבטחת פעולתה התקינה (להלן – הוראות המשטרה).

(ב) המפקח הכללי יוציא פקודות כלליות שיקבעו פרטים בנושאים האמורים בסעיף קטן (א) (להלן – פקודות המטה הארצי).

5. סמכויותיו הנרחבות של המפקח מעוגנות גם בהוראת משטרת ישראל מס' 02.01.02, שכותרתה "המפקח הכללי (המפקח"ל) – תפקידים וסמכויות", המבהירה כי המפקח"ל, "עומד בראש משטרת ישראל, אחראי: 1) להפעלת משטרת ישראל ולביצוע תפקידיה. 2) לארגונה וניהולה התקין. 3) לניהול מערך כוח האדם. 4) לקיום המשטר והמשמעת. 5) להשגחה על הוצאות המשטרה והאפסנייה שברשותה. 5) להוצאות פקודות משטרת ישראל".

6. כמו כן, מוענקות למפכ"ל המשטרה סמכויות נרחבות לצורך מילוי תפקידו, אשר ביניהן, נמנים גם החיקוקים הבאים: תקנות קרן המשטרה הכללית; תקנות המשטרה (גיוס), תשי"ח-1957; תקנות המשטרה (חופשה), תשל"א – 1971; תקנות המשטרה (המשמר האזרחי) – תשל"ה-1975; תקנות ההגנה (שעת חירום) 1954; תקנות השבת אבידה, תשל"ג-1973; חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965; חוק המשטרה (נכים ונספים) תשמ"א – 1981; פקודת מניעת טרור, תש"ח-1948; חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982; פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969; וחוק העיטורים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר, תשל"ב-1972.

7. בנוסף, סעיף 10 לפקודת המשטרה, מעגן את סמכויות המפכ"ל, הנוגעות לניהול השוטף של כוח האדם תחת ניהולו, אשר מגיע עד למעלה מכ-30,000 עובדים. סמכויות אלו כוללות גיוס כוח אדם למשטרה, השעיות שוטרים והעלאות בדרגה:

"(1) לגייס בכל עת אנשים מתאימים להיות שוטרים למילוי משרות פנויות בתקן המאושר של משטרת ישראל;

(2) להשעות שוטר שאינו קצין משטרה בכיר, להורידו בדרגה, לשחררו מן השירות או לפטרו, אם הוכח להנחת דעתו שהשוטר מתרשל או בדרך כלל בלתי-יעיל במילוי תפקידו או אינו מתאים מבחינה אחרת למלא תפקידו; אולם מפקח לא יפוטר ולא ישוחרר אלא באישור השר;

(3) למלא, על ידי העלאה בדרגה או בדרך אחרת, כל משרה בדרגה שלמטה מדרגת קצין משטרה בכיר שנתפנתה מחמת מוות, פיטורים, או סיבה אחרת."

(וראו גם: בג"ץ 8225/07 מריח סדיק נ' מפכ"ל המשטרה (נבו, 6.7.2009)).

8. כך, תפקידו וסמכויותיו של מפכ"ל המשטרה נרחבים לאין שעור, והוא משמש, הלכה למעשה, **כראש הניהול והמקצועי של אחד הארגונים החשובים במדינת ישראל**. ארגון אשר מהווה את אחד מזרועות מערכת אכיפת החוק ושומרי הסף במדינת ישראל.

9. על כן, קיימת חשיבות עליונה שהאדם שימונה לתפקיד – החובק שלל סמכויות ועוצמות רבות – **יהיה האדם הראוי ביותר, אשר יבחר על בסיס כישוריו, ניסיונו וטוהר מידותיו, ויוכל לתפקד באופן עצמאי, מבלי שיהיה חב את מינויו לגורמים פוליטיים אשר מינוי אותו לתפקיד.**

ב. עיקרון עצמאות ואי-תלות המפכ"ל ומשטרת ישראל

10. משטרת ישראל אמונה על הטיפול בנושאים הייחודיים והרגישים ביותר במדינה, ובראשם מניעת עבירות וגילויין, תפיסת עבריינים ותביעתם לדין ושמירה על הסדר הציבורי וביטחון הנפש והרכוש. לצורך מימוש תפקידה, הוענקו למשטרה שורה ארוכה של סמכויות ייחודיות ומרחיקות לכת, הכרוכות מניה וביה באפשרות להפעלת כוח כלפי אזרחי המדינה ופגיעה בגרעין הקשה של זכויות אדם חוקתיות (סעיפים 3-5 לפקודת המשטרה; בג"ץ 5562/07 שוסהיים נ' השר לביטחון פנים, פסקה 8 לפסק דינה של כבוד השופטת פרוקצ'יה (נבו, 23.7.2007)).

11. בעוד שבמדינות שאינן דמוקרטיות, סמכויות אלה מוקנות למשטרה כזרועו הארוכה של השלטון, תוך דיכוי זכויות הפרט, הכוח הרב המופקד בידי המשטרה במדינה דמוקרטית, הגם שהוא מביא בהכרח להגבלה של זכויות, נועד לממש את שלטון החוק במדינה ולהגן על זכויות הפרט. וראו את דבריו של פרופ' אהרן ברק "המשטרה וזכויות האדם בישראל" מבחר כתבים, עמוד 680 (תש"ס):

"אין כל אפשרות לקיים זכויות אדם בלא כוחה הכופה של המשטרה."

האידיאליה של אדם לאדם - מלאך, היא חלום. בלא פעולת משטרה, קיים החשש כי אדם לאדם - זאב. פעולת המשטרה תגשים את האיזון העדין באשר לזכויות האדם, איזון שסופו אדם לאדם - אדם. משימה זו של המשטרה – קשה היא. הגנה על זכות האדם של האחד עשויה לפגוע, מעצם טבעה, בזכות אדם של אחר... בהגנתה על האיזון העדין הקובע את זכויות האדם בישראל, צריכה המשטרה לפעול בדומה לשופט. היא חייבת לפעול בתוך עצמאות ואי תלות. כמו שופט, אין על המשטרה מרות, זולת מרותו של החוק. המשטרה היא אמנם חלק מהרשות המבצעת, אך אין היא המשטרה של הממשלה. היא המשטרה של המדינה."

12. וכך, בית המשפט העליון עמד פעם אחר פעם על החיוניות **בהבטחת עצמאותה ואי-תלותה של המשטרה ושל המפכ"ל העומד בראשה**, האמון על ניהולה ותפקודה. לכך יפות הן מילותיו של בית המשפט העליון בבג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה נז(6) 817, בפסקה 48 (2003):

"למשטרת ישראל ולעומד בראשה ישנה עצמאות בניהול המשטרה, והדבר בא לידי ביטוי הן בהוראות מפורשות – דוגמת סעיף 9 לפקודה האמורה, והן בנהלי העבודה, הלכה למעשה, המיישמים את עקרון עצמאות המשטרה."

13. וראו לכך גם את קביעתו של מ"מ נשיא בית המשפט העליון, כבוד השופט פוגלמן, אשר עמד בבג"ץ 911/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל בפסקה 16-17 (נבו, 12.12.2021) (להלן: "בג"ץ התנועה לאיכות השלטון"), על החשיבות בהבטחת עצמאותו ואי תלותו של מפכ"ל המשטרה בגורמים האמונים על מינויו לתפקיד:

"מפכ"ל המשטרה הוא העומד בראשות המשטרה, אשר במוקד תפקידיה אכיפת החוק והגנה על ביטחון הציבור ושלומם (בג"ץ 3884/16 פלונית נ' השר לביטחון פנים, [פורסם בנבו] פסקה 26 (20.11.2017)). בין יתר תפקידיה, אמונה המשטרה גם על מניעת עבירות ובכלל זאת, היא מופקדת על שלבי החקירה ואיסוף הראיות בהליך הפלילי ... בנוסף לכך, המשטרה מבצעת פעילויות מבצעיות בתחום ביטחון הפנים ... כחלק ממערכת אכיפת החוק, ביסוד שיקול הדעת של כוחות המשטרה עומד הצורך במימוש תכליות ההליך הפלילי, ובהם האינטרס הציבורי בהעמדת עבריינים לדין. מטבע הדברים, ישנה חשיבות מיוחדת שהפעלת הסמכויות בתחומים אלו תיעשה על בסיס מקצועי ובהתחשב באינטרס הציבורי בלבד, באופן שוויוני וללא משוא פנים [...]"

השמירה על גבולות הכח השלטוני המופעל על הפרט בהליך הפלילי על כל שלביו מחייבת עוד כי הפעלתו תהא מנותקת כליל מכל חשש לניגוד עניינים מכל סוג שהוא. עירובו של שיקול זר ובלתי ענייני בהפעלת כח-המרות השלטוני בהליך הפלילי יוצר פוטנציאל סיכון ממשי לעיוות האיזון הנדרש בין צורכי השימוש בכח להשגת תכלית שבאינטרס ציבורי, לבין ההגנה על זכויות היסוד של הפרט. שילובו של שיקול זר באיזון המתחייב בין הצורך הציבורי בשמירת הסדר החברתי וציות לחוק, לבין זכויותיו של אדם לחירות ולכבוד אישי עלול לערער את שיווי המשקל הראוי בין הכוחות השונים הפועלים בענין זה, ולהביא לפגיעה לא ראויה בפרט. הפעלת הכח השלטוני כלפי הפרט במסגרת ההליך הפלילי אמורה להיות מנותקת כליל משיקולים זרים, ועליה להיעשות תוך מחויבות מלאה לכללי הריסון בשימוש בכח, אשר בכיבודם תלוי גורלו של האדם הנתון למרותו של השלטון" (בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' שר האוצר, פ"ד סג(2) 545, 658 (2009)). **מכאן החשיבות הרבה בהבטחת עצמאותו ואי תלותו של מפכ"ל המשטרה, העומד בראשה ואמון על הפעלתו לביצוע תפקידיה."**

14. זאת ועוד, מבית המשפט העליון עמד באותו עניין החשיבות של ניתוק הזיקה בין המפכ"ל לממשלה, לשם הבטחת אמון הציבור במשטרה ובהתנהלותו העניינית של המפכ"ל:

"ניתוק הזיקה בין מפכ"ל המשטרה לממשלה היא אמצעי להבטיח אף במישור של מראית פני הדברים כי החלטותיו של המפכ"ל ענייניות הן,

ולהסיר חשש בקרב הציבור ששיקול פרטי כלשהו של המפכ"ל משפיע על אופן קבלת החלטותיו (השוו: אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל – רשויות השלטון ואזרחות 1011 (מהדורה שישית, 2005)). אכן, אמון הציבור במשטרה חשוב לשם הבטחת פעילותה התקינה ... וראו בהקשר זה גם את דבריו של המשנה לנשיא (כתוארו אז) א' ברק: "יכולתה של המשטרה למלא את תפקידיה מותנית באמון הציבור ביושר כפיהם, בהגיונותם ובסבירותם של השוטרים. בלא יחסי אמון בין המשטרה לבין הקהילייה שהיא משרתת, לא תוכל המשטרה לקיים את משימותיה" (עניין סויסא, בעמ' 783). (בג"ץ התנועה לאיכות השלטון, פסקה 18 לפסק דינו של מ"מ נשיא בית המשפט העליון פוגלמן).

15. לבסוף, בית המשפט העליון פסק כי עצמאותו המקצועית של המפכ"ל וניתוק זיקתו לממשלה ולשר לביטחון לאומי אשר מינוי אותו, חשובה אף מהסיבה שהמשטרה עשויה להידרש – ולמעשה נדרשת בימים אלה – לחקירתם של חברי ממשלה אשר אמונים על מינויו:

"בנוסף, לא ניתן להתעלם אף מכך שבמסגרת תפקידיה, עשויה המשטרה להידרש גם לחקירתם של חברי הממשלה שאמונים כזכור על מינוי המפכ"ל (ובהתאם לחלק מההחלטות בעניין, גם על האפשרות כי כהונה זו תוארך). אף טעם זה מעיד על חשיבות ניתוק הזיקה בין המפכ"ל הממונה לבין ממניו." (בג"ץ התנועה לאיכות השלטון, פסקה 19 לפסק דינו של מ"מ נשיא בית המשפט העליון פוגלמן).

16. במצב הדברים האמור, הרגישות הנובעת בשגרה למינויו של מפכ"ל המשטרה, מקבלת בימים אלה משנה תוקף, נוכח היות המפכ"ל מופקד על עבודה המשטרה בכל הנוגע לחקירה של שרי ממשלה מכהנים אשר אמונים על מינויו.

17. ויודגש כי מצב בו הממשלה מצויה בניגוד עניינים בכל הנוגע לסוגיית מינוי המפכ"ל הוא מצב מתמשך, מאחר ובכל הממשלות האחרונות – כמו גם בממשלה הנוכחית – ישנם שרים וראשי ממשלה המצויים תחת חקירה פלילית במהלך כהונתם כחברי ממשלה, וכך למעשה מוטלת על אותה הממשלה מנוגדת העניינים, המשימה למנות את המפכ"ל שינהל את חקירות חבריה.

18. היבט זה, מחזק את הרגישות הייחודית של קבלת ההחלטה בנוגע למינוי מפכ"ל בימים אלה, ואת הצורך בהקפדה על הליך מינוי שיבטיח את עצמאותו ואי-תלותו של המפכ"ל בממשלה ובשרי שאמונים על מינויו, כמו גם את אמון הציבור בטוהר השיקולים העומדים בבסיס המינוי האמור.

ג. חשיבות תפקידו ועצמאותו של המפכ"ל בראי תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה

19. כאמור לעיל, אך לאחרונה ביום 27.12.2022 אושרה בכנסת הצעת חוק פרטית מטעמו של חה"כ בן גביר לתיקון פקודת המשטרה (מס' 37), התשפ"ג-2022 (להלן: "תיקון מס' 37"), אשר עיגנה שינוי משטרי תשתיתי, בעל משמעויות חוקתיות מרחיקות לכת על זכויות פרט מוגנות ועל עקרונות יסוד של המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל.

20. ברקע לתיקון הפקודה, עמדה דרישתו של חה"כ בן-גביר, כחלק מהמשא ומתן הקואליציוני להקמת הממשלה ה-37, להתמנות לתפקיד השר לביטחון לאומי, תוך עריכת שינויים בפקודה, אשר יעניקו לשר סמכויות נרחבות שיאפשרו את הכפפת המשטרה והמפכ"ל אליו, והכל בטרם השבעת הממשלה וכתנאי להקמתה.

21. מבין אותם סעיפים שתוקנו או נוספו, ניתן למצוא את סעיף 38 לפקודה, אשר קבע כי המשטרה נתונה למרות הממשלה, וכי השר לביטחון לאומי ממונה על המשטרה מטעם הממשלה. קרי, השר

הוא שיפעיל ויממש את מרות הממשלה על המשטרה. בהמשך, נוסף סעיף 8ג(א) לפקודה, לפיו "השר יתווה את מדיניות המשטרה ואת העקרונות הכלליים לפעילותה, לרבות לענין סדרי העדיפויות, תוכניות עבודה, הנחיות כלליות, ההוראות הכלליות שבסעיף 9א(א) ומימוש כלל סמכויותיו בכל הנוגע לתקציב המשטרה, בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, וההוראות לפיו, וכן יקיים פיקוח ובקרה על פעילות המשטרה ועל רמת מוכנותה". בנוסף, עוגן סעיף 8ד לפקודה, אשר מעניק לשר סמכות בלעדית וחסרת תקדים להתוות "מדיניות כללית" בתחום החקירות, לרבות קביעת סדרי עדיפויות, ונוספה סיפא לסעיף 9 לפקודה, **אשר הכפיפה כאמור את המפכ"ל וסמכויותיו לשר ולמדיניותו.**

22. וכך, בחסות תיקון מס' 37 לפקודה, התבסס שינוי משטרי-תשתיתי המעניק מעמד של בכורה לשר ולסמכויותיו, תוך הכפפת המשטרה והמפכ"ל, על סמכויות החקירה, האכיפה והמעצר שבידיהם, למרותם של הממשלה והשר לביטחון לאומי, **והכל תוך פגיעה אנושה בחובת המשטרה לפעול באופן עצמאי ובלתי-תלוי שעליה מרותו של החוק בלבד.**

23. ומכאן, ששמירה על עצמאותו ואי-תלותו של המפכ"ל בממשלה ובשר לביטחון לאומי, מקבלת בימים אלה משנה תוקף חשוב נוסף בראי תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה, אשר הסיט את נקודת האיזון בין סמכויות השר לעצמאות המשטרה והמפכ"ל, ועיגן הלכה למעשה, את הכפפת המשטרה והמפכ"ל העומד בראשה, למרותם של הגורמים אשר ממנים אותו.

24. ויודגש, כי זוהי גם **עמדתה המקצועית הרשמית של היועצת המשפטית לממשלה**, אשר הבהירה בעתירה לתיקון מס' 37 כי: "הצעת החוק מסיטה את נקודת האיזון הקיימת בין סמכויות השר לעצמאות המשטרה, **באופן שפוגע בעצמאות המשטרה וחורג מחלוקת התפקידים הנהוגה.**" שכן "אל מול ההרחבה לכאורה של היקף סמכות השר להתערב בהחלטות המשטרה, הצעת החוק אינה כוללת איזונים וערובות הנדרשים לשם הבטחת עצמאות המשטרה, ממלכתיותה ואי תלותה הפוליטית, שקיימים בהסדרים משפטיים." (פס' 89).

25. בד בבד, היועצת המשפטית לממשלה הבהירה כי התיקון, אשר מסדיר את מערכת היחסים הרגישה בין השר למפכ"ל, החסיר בכוונת מתכוון "חידוד ועיבוי הוראות הנוגעות לתפקידו של המפכ"ל באופן המשקף את היותו של המפכ"ל מפקד המשטרה, המופקד על היבטי הניהול, תכנון וביצוע הפעילות המבצעית ומילוי תפקידיה וסמכויותיה של המשטרה." (פסקה 90)

26. על כן, לעמדת היועצת המשפטית לממשלה התיקון לפקודה עיגן "הסדר חלקי, חד צדדי, חסר ובלתי מאוזן, המעגן היבטים חלקיים בלבד של הנושא – באופן אשר **קובע את כפיפותה של המשטרה לשר, ובכוונת מכוון לא נקבע כל ביטוי מפורש לעקרון של ממלכתיותה, עצמאותה ומקצועיותה.** כתוצאה מכך, התיקון שינה את מערכת האיזונים הקיימת עובר לחקיקתו בין עקרונות היסוד של עבודת המשטרה, ויצר הסדר משטרי לא מאוזן **שמביא לפוליטיזציה של הפעלת הכוח המשטרתית.**" (פסקאות 147-148).

העתק חלקים רלוונטיים מעמדת היועצת המשפטית לממשלה, כפי שהובאה בתגובה לצו על תנאי בבג"ץ תיקון פקודת המשטרה, מצורף ומסומן **כנספח 1.**

27. **וכך לא רק להלכה, אלא גם למעשה.**

28. מאז נחקק תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה, חלפה שנה וחצי, במסגרתה הוכח שוב ושוב כי התיקון

הוביל, הלכה למעשה, לפגיעה במעמדו של המפכ"ל ובמידת עצמאותו, כמו גם בעצמאותה של המשטרה שעל ניהולה הוא מופקד.

29. וכך, מאז נחקק התיקון התערב השר פעם אחר פעם בהחלטות אופרטיביות של המשטרה במקרים ספציפיים, עקף את שרשרת הפיקוד וחילק הוראות ישירות לשוטרים בשטח, הורה לקצינים כיצד לפעול באופן משמעותי מול שוטריהם, חייב שוטרים לפעול בהתאם ל"מדיניותו" ובניגוד לקביעת הממשלה בעניין, והכל תוך שקילת שיקולים פוליטיים בולטים בהפעלת סמכויות המשטרה.

וראו למשל: העתק כתבתם של מאיר תורג'מן ומורן אזולאי "עוקף את המפכ"ל, בזמן ההפגנות" Ynet מיום 11.7.2023, מצורף ומסומן **כנספח 2**; העתק כתבתו של ג'וש בריינר "בכירים במערכת הביטחון מתריעים כי המשטרה נכבשת בידי בן גביר. כך זה קרה" הארץ מיום 11.6.2024 מצורף ומסומן **כנספח 3**; העתק כתבתו של רוני ברגמן "המפכ"ל: "עצרתי ניסיונות פוליטיים להשתלט על המשטרה" Ynet מיום 21.9.2023, מצורף ומסומן **כנספח 4**; העתק כתבתו של ג'וש בריינר וניר חסון "על אף איסור בג"ץ, פעילי ימין התהדרו כי שוחררו ממעצר הודות להתערבות של בן גביר" הארץ מיום 23.4.2024, מצורף ומסומן **כנספח 5**.

30. על התערבות חסרת תקדים זו בפעילותה ובהתנהלותה של המשטרה, תוך עקיפת שרשרת הפיקוד ופגיעה במידת עצמאותו של המפכ"ל – **מעיד המפכ"ל המכהן בעצמו** – הן במכתבים מתריעים ששלח ליועצת המשפטית לממשלה, והן כחלק מעמדה רשמית שהוגשה מטעמו לבית המשפט העליון בבג"ץ תיקון מס' 37:

"בראשית הדברים אציין, כי מאז שנחקק החוק אנו עדים לתהליך התערעות עקרונות בסיסיים מאוד של עבודת המשטרה – משטרה מקצועית, ממלכתית, א-פוליטית, אשר פועלת אך ורק על בסיס שיקולים מקצועיים. [...] חייבת להיות הפרדה ברורה בין קביעת המדיניות העקרונית לבין הפעלת הכח. לפי הבנתי, ההפרדה הזו חייבת לקבל ביטוי חוקי ברור. במקביל לקביעת סמכות הממשלה והשר לקבוע מדיניות וסדרי עדיפויות כלליים, נדרש לקבוע כלים אשר יאפשרו למפכ"ל להציב גבולות ברורים ככל הניתן בין קביעת המדיניות לבין העצמאות התפקודית שהיא קריטית ליכולת המשטרה למלא את ייעודה. הגדרות אלה נדרשות הן מול הדרג המדיני והן מול הארגון. הפרדה זו אינה יכולה להיות רק רעיונית אלא חייבת לבוא לידי ביטוי במנגנונים מובנים הלכה למעשה. מצב חוקי עמום, שאינו מגדיר את הכלים למימוש ההפרדה עלול להביא להתערבות פסולה בעבודת המשטרה. [...]

'עצמאות המשטרה' אינה רק סיסמא אלא יש לה ביטויים מעשיים פרטניים בולטים, אותם תיארתי בתמצית: איסור על התערבות באירועים קונקרטיים; הקצאת כוחות; מניעת קשר ישיר עם גורמי השטח וסוגיית המינויים. [...]

עצמאות המשטרה והא-פוליטיות שלה במסגרת הפעלת סמכויותיה ומילוי תפקידה היא קריטית ליכולתה לתפקד ולאכוף את החוק ... כמו כן, החקיקה נדרשת לעסוק לא רק בסמכויות השר אלא במקביל לבסס את עצמאות המשטרה בהפעלת שיקול הדעת ואת הא-פוליטיות שלה, כפי שנקבע גם בוועדות קודמות ובפסיקה של בית המשפט הזה. בחוק הנוכחי חסרות הקביעות האלה. יתרה מכך, הסעיף היחיד בפקודת המשטרה, אשר מתייחס לתפקיד המפכ"ל כמי שמופקד על ניהול המשטרה בפן האופרטיבי ובפן הניהולי, הוא סעיף 9. גם בסעיף זה נעשה תיקון, שבפועל עלול להחליש את מעמדו של המפכ"ל מבלי לייצר את האיזון החיוני בעניין זה...."

העתק עמדת מפכ"ל המשטרה, רב ניצב יעקב שבתאי, ביחס לתיקון מס' 37 לפקודת המשטרה, מיום 18.6.2024, מצורף ומסומן **כנספח 6**; וראו גם: העתק מכתב מפכ"ל המשטרה אל היועצת

המשפטית לממשלה מיום 27.5.2024, מצורף ומסומן **כנספח 7**.

31. ואם לא די בכך, לאחר שהמפכ"ל המכהן פנה ליועצת המשפטית לממשלה והתריע בפניה על פעולותיו אלו של השר לביטחון לאומי ועל התערבותו הפסולה בעבודת המשטרה – **השר בן גביר פעל על מנת לפטר את המפכ"ל**.

32. השר הודיע למפכ"ל במכתב על כוונתו להקדים את סיום כהונתו, שנקבעה לחודש וחצי לאחר מכן, בכפוף לשימוע שיתקיים בפני השר עצמו (ולא בפני הממשלה), והכל תוך ניסיון להשפיע על פעולותיו של המפכ"ל באמצעות האיום בפיטורין, ותוך יצירת אפקט מצנן אשר יבהיר לכל קציני המשטרה, כי מי שלא ייענה באופן מלא ל"פקודותיו" של השר – יפוטר.

העתק מכתבו של השר למפכ"ל מיום 27.5.2024, מצורף ומסומן **כנספח 8**.

33. וראו לכך גם את עמדת היועצת המשפטית לממשלה, כפי שהובאה במכתב ששלחה לשר לביטחון לאומי, ביחס לניסיונו לפטר את המפכ"ל הנוכחי:

"השימוע עליו הודעת למפכ"ל המשטרה אינו כדין ואין לקיימו ... סמיכות הזמנים מעוררת חשש כבד, כי במסווה של טענות עקרוניות כביכול נגד המפכ"ל אתה מבקש למעשה "להענישו" על כך שביקש למנוע ממך להתערב באופן פסול בעבודת המשטרה, וכל זאת שעה שאתה פועל לכאורה בניגוד להחלטה מפורשת של בג"ץ. כן מתעורר חשש כבד שאתה מבקש להעביר מסר לכל שרשרת הפיקוד במשטרה, למען יראו וייראו."

הדברים מתחברים לכך שזימון מפכ"ל לשימוע היא החלטה מינהלית כבדת משקל. בהתאם, נדרשת הנחת תשתית עובדתית מספרת המצדיקה את הצעד החריג. זאת, ביתר שאת שעה שכהונת המפכ"ל שאתה יזמת את הארכתה לפני חודשים ספורים, צפויה להסתיים בתוך פחות מחודשיים, ושעה שמדינת ישראל נמצאת במלחמה. מכתבך שבסמך אינו מציג תשתית עובדתית כאמור. זהו פגם משמעותי בפני עצמו והוא מעצים את החשש לפיו שיקולים זרים הנחו אותך בפעולתך. על כן, כאמור, יש מניעה משפטית לקיום השימוע."

העתק מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לשר, מיום 28.5.2024 מצורף ומסומן **כנספח 9**.

34. ניסיון זה לפיטורי המפכ"ל אמנם נבלם (הפעם) על ידי היועצת המשפטית לממשלה, אך יש בו כדי להבהיר עד כמה עמוקה הפגיעה בהתנהלותה של המשטרה, ועד כמה חשוב המינוי הנוכחי של המועמד שיבחר לכהן בתפקיד המפכ"ל.

35. הינה כי כן, לאור השפעתו של תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה – הן להלכה והן בחיי המעשה – על מידת עצמאותו ואי-תלותו של מפכ"ל המשטרה, אשר נפגעת ומופרת ביד גסה על ידי השר לביטחון לאומי, בימים אלה יש צורך להבטיח יותר מתמיד את עצמאותו ואי-תלותו של המפכ"ל החדש שיתמנה, בממשלה ובשר שאמונים על מינויו.

ד. הליך המינוי של מפכ"ל במדינת ישראל

36. סעיף 8א לפקודת המשטרה קובע את דרכי המינוי של מפכ"ל המשטרה, וזה לשונו:

"המפקח הכללי של משטרת ישראל יתמנה בידי הממשלה לפי המלצת השר."

37. סעיף 1 לפקודת המשטרה קובע כי "השר" לעניין הפקודה, הוא "שר המשטרה" – אולם, בשנת 2022, כחלק מאותה דרישה קואליציונית של ח"כ בן גביר, שונה השם ל"שר לביטחון לאומי".

38. לצד זאת, ביום 27.5.2018 התקבלה החלטת ממשלה מס' 3839, לפיה בטרם יובא מועמד לתפקיד המפקד"ל בפני הממשלה על ידי השר לצורך מינויו, ייבדק המינוי על ידי הוועדה המייעצת למינויים לתפקידים בכירים. מטרת הוועדה, כפי שמופיע בנוסח החלטת הממשלה, היא **להבטיח את טוהר המידות, ובתוך כך "כי לא ייעשו מינויים לא ראויים, בין היתר מסיבות כגון זיקה אישית, זיקה עסקית או זיקה פוליטית לשר משרי הממשלה."**
39. בפסיקתו של בית המשפט העליון הורחבה מטרה זו ונקבע כי עיקר תפקידה של הוועדה לבדוק את המינוי המוצע "**מבחינת טוהר המידות במובנו הרחב של מושג זה**", הן מבחינת האדם המוצע לתפקיד, הן מבחינת הגורם הממנה, והן מכל היבט אפשרי אחר שעשויה להיות לו נגיעה לשאלת טוהר המידות הכרוך במינוי. (בג"ץ התנועה לאיכות השלטון, פסקה 11; (בג"ץ 1570/07 עמותת "אומץ" נ' השר לביטחון פנים, פסקה 3 (נבו 25.2.2007)).
40. כלומר, לפי פרשנותו של בית המשפט, טוהר המידות שיבחן על ידי הוועדה נוגע לשלושה היבטים:
- א. **טוהר המידות של המינוי** – במטרה להבטיח שהמינוי נעשה **משיקולים ראויים של טובת האינטרס הציבורי**, ולא למשל בשל זיקה כשלהי בין הממונה לממנה;
 - ב. **טוהר המידות של הממונה** – במטרה להבטיח **שלא ימונה אדם שטוהר המידות שלו פגום**;
 - ג. **סעיף סל** – הכולל כל היבט אחר שיש לו נגיעה ל**טוהר המידות הכרוך במינוי**.
- (ראו: ד"ר אסף שפירא "סמכויות הוועדה למינוי בכירים בשירות הציבורי" **המכון הישראלי לדמוקרטיה**, מיום 25.12.2028; להלן: "**סמכויות הוועדה למינוי בכירים בשירות הציבורי**").
41. לפי החלטת הממשלה, הודעה לציבור על מינוי כאמור, תכלול הבהרה – כפי שניתנה בעניינו, כי אישור המינוי בממשלה כפוף לבדיקתה של הוועדה. לאחר הבדיקה, על הוועדה להעביר את חוות דעתה לראש הממשלה ולשר המציע את המינוי, ובהינתנה, תדון הממשלה במינוי.
42. יצוין לעניין זה, כי פקודת המשטרה **אינה מוסיפה תנאים נוספים למינוי** – ופרט לבחינת המינוי על ידי הוועדה למינוי בכירים, לא נקבעו קריטריונים, תנאי סף או תנאי כשירות הנדרשים על מנת לבחור את האדם המתאים ביותר לתפקיד המפקד"ל. כאשר למעשה, לועדה מוגשת מועמדותו של אדם אחד בלבד, שנבחר ומקודם לתפקיד המפקד"ל על ידי השר לביטחון לאומי.
43. השילוב של העדר תנאי סף והעדר תחרות בין מספר מועמדים לתפקיד, פותח פתח למינויים פוליטיים של מועמדים לא ראויים, אשר ייכנסו לתפקיד כ"אנשי שלומם" של הגורמים הממנים אותם. על כן, בבחינת מועמדותו של מי שנבחר על ידי השר לתפקיד, על הוועדה להקפיד הקפדה יתרה על היבט זה, ולמנוע מינוי פוליטי של מועמד שאינו מתאים לתפקיד.
44. בד בבד, בפקודה חסרה גם **הוראה הנוגעת לתקופת כהונתו של המפקד"ל**. נוכח זאת, במשך השנים הליך מינויו של מפקד"ל המשטרה מתאפיין בשרירותיות, כאשר כל ממשלה ממנה מפקד"ל בדרך שונה, לתקופה שונה, וכך נוצר מצב בו אין כל רצף או מדיניות ברורה בעניין.
45. בכלל זאת, ברוב החלטות הממשלה למינוי מפקד"ל, לא נקבעו תקופות כהונה קצובות או תאריך לסיום הכהונה, ובהתאם, מפקד"לי המשטרה כיהנו בפרקי זמן שונים שנערכו בין שנה אחת לעשר שנים. וכך, גם במקרים בהם נקבעה תקופת כהונה קצובה ואפשרות הארכה בנסיבות חריגות בלבד, לא פעם הממשלה החליטה להאריך את כהונת המפקד"ל מבלי לציין מה היו הנסיבות החריגות וללא מתן הסבר על נסיבות ההארכה (ראו והשוו: בג"ץ התנועה לאיכות השלטון, פסקה 12 לפסק דינו

של מ"מ נשיא בית המשפט העליון, הנשיא פוגלמן).

46. על הקושי האמור עמד בית המשפט העליון בבג"ץ 7006/18 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' השר לביטחון פנים (נבו, מיום 16.1.2019) (להלן: "בג"ץ לקציבת כהונת המפכ"ל"). כך, כבוד השופט מזוז הבהיר כי "צריכה להיות מראש תקופה קצובה לכל המפכ"לים ללא משחקים של הארכה על תנאי", והסביר כי "התכלית שהממונה לא יהיה על תנאי, אי אפשר להטיב אתו והוא ידע בדיוק מתי הוא יסיים את כהונתו וזה על מנת להבטיח את השיקול המקצועי." (עמוד 3 לפרוטוקול הדיון).

47. בהמשך, בבג"ץ התנועה לאיכות השלטון, עמד מ"מ נשיא בית המשפט העליון פוגלמן על התכלית של קציבת כהונת המפכ"ל כאמצעי להבטיח את עצמאותו ואי-תלותו של המפכ"ל בגורמים הממונים עליו, וכדי לחזק את אמון הציבור במשטרה:

"תכלית נוספת וחשובה לא פחות של הסדרי קציבת כהונה היא הבטחת עצמאותו ואי-תלותו של נושא המשרה בגורמים הממונים עליו ... באופן זה הסדרי קציבת כהונה מנתקים במידה רבה את התלות של הממונה בממונה, שכן הם מפחיתים את חששו של נושא המשרה מכך שהחלטות שיקבל במסגרת תפקידו אשר לא יישאו חן בעיני הממונים עליו ישפיעו על משך כהונתו (למשל, יובילו לכך שכהונתו לא תוארך). [...]"

נוסף על כך, יש ליתן משקל גם לכך שקציבת כהונת המפכ"ל לתקופה אחת בלבד אשר אינה ניתנת להארכה יש בה כדי לחזק את אמון הציבור בפעולת המשטרה. קציבת כהונתו של המפכ"ל מחזקת את אמון הציבור בכך שהיא מסירה את החשש שלעומד בראש המערכת יש אינטרס אישי, אשר עלול להטות את שיקול דעתו בעת קבלת החלטות במשך תקופת כהונתו. [...]"

בחינת טיבם של תפקידי המשטרה ומטרותיה, מלמדת על כך שהשיקול המרכזי בהחלטה על קציבת כהונת מפכ"ל המשטרה הינו הבטחת עצמאותו ואי תלותו של המפכ"ל, כגורם האמון על אכיפת החוק וביטחון הציבור. קציבת הכהונה אף מחזקת את אמון הציבור בגורמי המשטרה, ובכך תורמת להבטחת תקינות פעילותה. (שם, פסקאות 7, 18 ו-22).

48. אשר על כן, כאשר אין בנמצא כל הנחיות או קריטריונים למינוי מפכ"ל, לרבות ניסיון נדרש, תנאי סף ותנאי כשירות, וכאשר תקופת כהונתו של המפכ"ל אינה קצובה ומוגדרת מראש – מתחזקת אותה תלות בעייתית עליה הצבענו לעיל בין המפכ"ל לבין השר לביטחון לאומי והממשלה, ובמשך לכך, גם נפגע בהכרח אמון הציבור בענייניו ובמקצועיות של החלטות המפכ"ל ובפעולותיה של המשטרה, בפרט בכל הנוגע לחקירות של הממשלה את חברי הממשלה המכהנת.

49. הנה, אף מהטעם הזה בלבד, על הועדה להקפיד הקפדה יתרה על הליך מינויו של המפכ"ל הנכנס, באופן שימנע פוליטיזציה נוספת של המשטרה ושיבטיח את עצמאותו המקצועית של המפכ"ל ואת אי-תלותו בממשלה ובשר הממונים עליו.

ה. בחינת המועמדות – על הועדה לגבש חוות דעת שמתנגדת למינוי

50. כבר בראשית הדברים יובהר, כי המינוי שהביא השר לבחינת הוועדה, למינויו של ניצב אבשלום (אבשי) פלד לתפקיד מפכ"ל המשטרה, אינו עומד באף אחת מאמות המידה שנקבעו בפסיקה ובהחלטת ממשלה מס' 3839 לעניין טוהר המידות, הן במובן הצר והן במובן הרחב של המילה.

ה.1. טוהר המידות של המינוי

51. לפי מידע שפורסם ברבים, קיימת **זיקה הדוקה** בין השר בן גביר לבין ניצב פלד, ולא בכדי הוא נבחר כמועמדו של השר למפכ"ל המשטרה.
52. במהלך כהונתו של בן גביר כשר לביטחון לאומי, ניצב פלד הנתפס כ**מקורב של השר**, מונה על ידו תחילה, לפני מעט יותר משנה, לתפקיד סמפכ"ל המשטרה, וכעת מבקש השר לקדם את מקורבו לתפקיד הרם ביותר במשטרה – המפקח הכללי של המשטרה. זאת, כדי שיוכל להשלים את המהלך שהחל בחקיקת תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה, של הכפפת המשטרה והמפכ"ל העומד בראשה לשר, והפיכתו למפקד בפועל של המשטרה.
53. דברים ברוח זו אף נאמרו במפורש על ידי השר בן גביר, אשר הסביר בשיחות סגורות כי הוא מעוניין למנות את ניצב פלד לתפקיד המפכ"ל שכן **"הוא היחיד שיממש את המדיניות שלי במשטרה"**.
54. קצינים בכירים בצמרת המשטרה, אשר היו עדים להתקרבות בין השניים במהלך כהונתו של בן גביר כשר, מצביעים על כך שמינויו של ניצב פלד מהווה המשך המגמה למנות את עושי דברו של השר לראשי ארגונים, והביעו חשש כבד לפיו מינויו של ניצב פלד למפכ"ל ישלים את השתלטותו של השר בן גביר על המשטרה. לעמדתם, השר בן גביר "מחפש בובות כדי לשלוט בארגונים ושלא יהיה מישהו שם שיגיד לו לא, עד כאן. **אלה חדשות רעות למי שהדמוקרטיה חשובה לו"**.
55. העמדה עליה חזרו פעם אחר פעם קצינים בכירים במשטרה, אשר מטבע הדברים העדיפו להישאר בעילום שם, הינה כי ניצב פלד ישמש "כבובה" של השר וינהל את המשטרה בהתאם לרצונו. כך למשל, קצין בכיר במשטרה העיד על כך שלאחר המינוי **"אבשי יהיה בובה של בן גביר וחנמאל"** (המשמש כראש המטה של השר בן גביר), מאחר וניצב פלד "יעשה הכל כדי לרשת את שבתאי".
56. בהמשך לכך, בכירים במשטרה העידו כי מאז מונה בן גביר לשר לביטחון לאומי **"אבשי מתחנף אליו בכל הזדמנות, הוא יהיה יס מן שלו, בובה שלהם"**, תוך שקצין בכיר מבהיר כי מאז שמונה לשר "בן גביר מנסה לעשות מה שבא לו במשטרה, וברור לכולם שהמפכ"ל המיועד אבשלום פלד יהיה בובה שלו. **כזו תקופה גרועה – שבה השר גם מקים משטרה משלו בלשכה שלו וגם שולט במינויים – לא היתה מעולם"**.
57. את הדברים חתם קצין בכיר נוסף במשטרה, אשר הבהיר כי ניצב פלד **צפוי להיענות לכל דרישה שתועלה על ידי השר** – "הוא יכול להתווכח עם בן גביר? כל מה שעשה מאז מונה לסמפכ"ל זה להידבק אליו ואל חנמאל. מי שמינה אותו יודע מה הוא עושה".
58. גם התנהלותו הנוכחית של ניצב פלד כסמפכ"ל המשטרה מאששת את החששות שהעלו קציני המשטרה, לאחר שבדיון שנערך בשנה שעברה בהשתתפותו של ראש המטה של השר בן גביר, לאחר שהאחרון הציג מספר דרישות למשטרה, ניצב פלד השיב לו כי הוא **יענה לכל דרישה שתועלה על ידי השר**: **"מה שתבקשו יקרה. Your wish is my command"**.
- העתק כתבתו של ג'וש בריינר "בכירים במשטרה: מינוי פלד למפכ"ל ישלים את השתלטות בן גביר על הארגון", מיום 9.4.2023, מצורף ומסומן **כנספח 10**; העתק כתבתם של ג'וש בריינר ויהונתן ליס "בן גביר בחר למפכ"ל את אבשלום פלד, שמח"ש המליצה בעבר לא לקדמו לניצב", מיום 8.4.2024, מצורף ומסומן **כנספח 11**; העתק כתבתו של ג'וש בריינר "המפכ"ל לקצינים במשטרה: בן גביר סוחט אותי, נהייתי חולה בגללו" הארץ, מיום 9.5.2024 מצורף ומסומן **כנספח 12**.

59. **וכך לא רק להלכה, אלא גם למעשה.** מאז הצהיר השר בן גביר על מינויו של ניצב פלד למפכ"ל הבא של המשטרה, נראה כי ניצב פלד פועל למימוש "מדיניותו" והנחיותיו של השר, גם כשאלו ניתנים בניגוד להחלטת הממשלה בקבינט המדיני ביטחוני, והכל תוך עקיפת שרשרת הפיקוד ומבלי לדווח על התנהלות זו למפכ"ל המכהן. וראו לכך את דיווחו של מפכ"ל המשטרה, מר-ניצב קובי שבתאי, ליועצת המשפטית לממשלה, המצורף כנספח 7 לעיל.

וכן את העתק כתבתם של ג'וש בריינר וחן מענית "המפכ"ל: בן גביר פנה ישירות לסגני כדי למנוע את אבטחת הסיוע לעזה" הארץ, מיום 13.6.2024, מצורף ומסומן **כנספח 13**.

60. לצד הקשיים שכבר הועלו, ניצב בדימוס יוסי סדבון, לשעבר ראש אגף חקירות ומפקד מחוז תל אביב במשטרה, עמד על עברו המקצועי החסר של ניצב פלד, אשר בניגוד לנהוג ביחס למינוי מפכ"ל, מעולם לא תפקד כמנהל מחוז במשטרה, אשר מהווה עדות נוספת לכך ששיקולים זרים עומדים בבסיס החלטת המינוי: "מכיוון שהשיקולים לקידום הם לא מקצועיים, הטובים במשטרה עוזבים. יש חוסר עצום של שוטרים מול תקן קיים. **מפכ"ל שלא עשה תפקיד מפקד מחוז והוא חמש שנים אחרי גיל פרישה, זה מעיד כי יש בעיה במינוי**".

העתק כתבתם של אדם קוטב, לירן תמרי, אלכסנדרה לוקש "7 ניצבים שוקלים לפרוש: המינוי של בן גביר למפכ"ל מטלטל את המשטרה" ynet, מיום 9.5.2024, מצורף ומסומן **כנספח 14**.

61. אולם, החשש הגדול ביותר, כדבריו של קצין בכיר נוסף במשטרה, הוא כי "המינוי משלים את השתלטות בן גביר על מערכת אכיפת החוק". ואכן, אם ניצב פלד יתמנה לתפקיד המפכ"ל, הוא יהיה אמון על מערכת אכיפת החוק, ובתוך כך אף תוקנה לו הסמכות למנות את ראש אגף החקירות והמודיעין ואת מפקד יחידה להב 433 הבאים במשטרה (נספח 10).

62. הרגישות הנובעת בשגרה למינויים אלה, מקבלת בימים אלה משנה תוקף, נוכח קיומן של חקירות פליליות נגד שרים במשטרה, כדוגמת שרת התחבורה מירי רגב. ואם לא די בכך, על פי פרסומים בתקשורת, המשטרה כבר מעכבת בימים אלה חקירה נגד אנשי לשכתו של השר בן גביר בחשד שחילקו נשק בניגוד לדין, ונמנעת מלחקור עבירות נוספות הנוגעות לשר, מחשש שאלו יובילו לחקירת מעורבות פלילית של השר עצמו. זאת, על אף שאושרה פתיחת החקירה בידי היועצת המשפטית לממשלה כבר בחודש מרץ האחרון.

העתק כתבתו של ג'וש בריינר "בכירים במשטרה: ביאח"ה מעכבים את חקירת חלוקת הנשק מחשש שתוביל לחשדות נגד בן גביר" הארץ, מיום 27.5.2024, מצורף ומסומן **כנספח 15**.

63. הינה כי כן, נראה כי בחירתו של השר בן גביר למנות את ניצב פלד למפכ"ל המשטרה, אינה מונעת משיקולים ראויים ומתוך ראייה של טובת האינטרס הציבורי, כי אם משיקולים אישיים ופסולים, ומתוך ניסיון למנות את עושה דברו לתפקיד הבכיר ביותר במשטרה, תוך השתלטות על עבודת הארגון והפיכתו של השר למפקד "בפועל" של המשטרה.

ה.2. **טוהר המידות של המועמד**

64. גם בחינה של טוהר המידות הנוגעת למועמד עצמו, לוקה בחסר. וזו, בלשון המעטה.

65. מר אבשלום פלד, אז תת-ניצב במשטרה, נחקר במחלקה לחקירות שוטרים בשנת 2015, לאחר שבהאזנת סתר של היחידה הארצית לחקירות הונאה להב 433 התגלה כי פעל להכשיר בדיעבד

עבירות בנייה בביתו שבמושב זכריה, ובתמורה הבטיח לראש המועצה האזורית מטה יהודה דאז, מר משה דוד, שיפעיל את השפעתו כדי לסדר תפקיד לקרוב משפחתו של ראש המועצה במשטרה.

66. לפי הנטען, מר פלד פנה לראש המועצה, **בעקבות חקירה שנפתחה נגדו** בוועדה המקומית לתכנון ובנייה, בחשד לבנייה שלא כחוק ולהשתלטות על שטח ציבורי השייך לקק"ל, **וביקש ממנו סיוע בהלבנת חריגות הבנייה בביתו**, בין היתר, מחשש שהדבר יפגע בקידומו במשטרה לדרגת ניצב. בתמורה, כאמור, הציע לו מינוי של קרוב משפחה בתפקיד במשטרה.

67. בעקבות הראיות שנתגלו, נפתחה נגד מר פלד חקירה במח"ש **בחשד שביצע עבירות מתחום טוהר המידות, להפרת אמונים ולשימוש לרעה בכוח המשרה**. לפי מקורות שהיו מעורבים בחקירה, מר פלד הכחיש כל קשר חריג עם ראש המועצה והציג גרסה שקרית לכל אורך החקירה, **עד שאומת עם האזנות הסתר שנאספו**.

68. בסוף החקירה, צוות החקירה שבחן את החשדות המליץ להעמיד את מר פלד לדין פלילי בגין הפרת אמונים, ולפחות פרקליט אחת שעסק בפרשה סבר כי יש להגיש נגדו כתב אישום. אולם, מאחר וראשי המחלקה סברו כי לא נחצה הרף הפלילי, ההמלצה החד-משמעית שנתנה מח"ש למפכ"ל דאז, רב-ניצב רוני אשליך, הייתה **להעמיד את מר פלד לדין משמעתי ולא לקדם אותו לדרגת ניצב**.

69. במסגרת ההליך המשמעתי של מר פלד, הועלו קשיים משפטיים שלא אפשרו להשתמש בראיות שנתגלו נגדו בהאזנות הסתר, וכתוצאה מכך, בהליך השימוע לא הוצגו הראיות נגד פלד למפכ"ל דאז אלשיך, אשר בלעדיהם הסתפק בהערה פיקודית והחליט לקדם את מר פלד לדרגת ניצב ולמנותו למפקד אגף ההדרכה, אשר אמון על הכשרת הדור הבא של שוטרים.

70. החלטה זו של המפכ"ל נתקלה בביקורת חריפה מצד ראש המחלקה לחקירות שוטרים דאז, אורי כרמל, אשר התנגד להחלטתו לקדם את מר פלד לדרגת ניצב, וכתב במסמך פנימי על הבעייתיות ב"שוטרים שנשארים בתפקידם למרות ראיות לעבירות, וקידום בכירים עם עננה ראייתית כבדה המרחפת מעליהם", כאשר הוא מתייחס במפורש בעניין זה לאבישי פלד, הן בהתייחס לעבירות שנבחנו על ידי מח"ש והן בהתייחס לשקרים בגרסה שמסר מר פלד בחקירתו.

71. ואם לא די בכך, המועצה האזורית מטה יהודה פרסמה כי **תיק החקירה נגד מר פלד על עבירות הבנייה פתוח עד היום**, ולמעשה רק בעקבות חשיפת הפרשה בתקשורת ולאחר שמר פלד השתלט על שטח ציבורי במשך תקופה של למעלה מעשור, הוא הסיר בחודש האחרון את הגדר שבנה אשר מנעה את גישת הציבור לשטח הציבורי שפלש אליו לכאורה בניגוד לדין.

העתק כתבתם של גידי וייץ וג'וש בריינר "אני אכופף אותו": השיחות בין המועמד למפכ"ל לראש המועצה שהורשע בשוחד" הארץ, מיום 2.5.2024, מצורף ומסומן **כנספח 16**; העתק כתבתו של ג'וש בריינר "מקורות: השיחה בין המפכ"ל המיועד לראש המועצה היתה 'תן וקח' קלאסי. הוא שיקר בחקירה" הארץ, מיום 14.4.2024, מצורף ומסומן **כנספח 17**; העתק כתבתו של ג'וש בריינר "ראש מח"ש ב-2017 על המפכ"ל המיועד פלד: עננה ראייתית כבדה מרחפת מעליו" הארץ, מיום 16.5.2024, מצורף ומסומן **כנספח 18**.

72. ויוזכר, כי **בעבר חשדות לעבירות בתחום התכנון והבנייה הובילו לביטול המינוי** של יואב גלנט, אשר יועד להתמנות לרמטכ"ל. באותו מקרה, אמנם אושר המינוי של גלנט בוועדה למינוי בכירים, אך בהמשך בוטל לאחר שהוגשה עתירה כנגד ההחלטה לבית המשפט העליון, אשר הובילה לבדיקת

החשדות על ידי מבקר המדינה, שמצא, בין היתר, כי **גלנט פלש לשטח ציבורי ולא פינה אותו במשך ארבע שנים**. (בג"ץ 6770/10 מפלגת התנועה הירוקה נ' ממשלת ישראל (נבו, 6.2.2011); ד"ר אסף שפירא, סמכויות הוועדה למינוי בכירים בשירות הציבורי).

73. בעקבות ממצאי הבדיקה, הוגשה לבית המשפט העליון חוות דעת מטעם היועץ המשפטי לממשלה, שעמדה על **הקשיים המשפטיים והערכיים המשמעותיים העולים ממינוי של מועמד אשר חשוד בקיום עבירות מתחום התכנון והבנייה לתפקיד הבכיר ביותר בצה"ל**:

"התמונה המצטיירת ממכלול נסיבות העניין היא שבמהלכים השונים שנקט ביחס לנחלתו ולבית מגוריו במושב עמיקם, לא פעל האלוף גלנט על פי הוראות הדין ואף לא עשה כן לאחר דרישות שהופנו אליו על ידי הרשויות המוסמכות ... **מנושא תפקיד בכיר ביותר בצבא הגנה לישראל ובוודאי ממי שנושא עיניו לתפקיד הבכיר ביותר מצופה כי ינהג כדין** [...]"

התנהגות הכללית, העולה מהמסכת העובדתית שמפורטת כעת, היא של **אדם העושה במקרים לא מעטים דין לעצמו תוך קביעת עובדות בשטח, עובדות לגביהן בחלק מהמקרים מתקבל אישור בדיעבד, תוך הסתייעות בגורמים בכירים שונים לצורך כך ... ההחלטה בדבר מינויו של גלנט לתפקיד הרמטכ"ל מעוררת קשיים משפטיים משמעותיים באשר לסבירותה. בנוסף ספק אם ראוי מבחינה ערכית להותיר בעינה את ההחלטה בדבר המינוי**".

העתק כתבתו של אביעד גליקמן "חוות הדעת המלאה על גלנט: עושה דין לעצמו" ynet, מיום 4.2.2011, מצורף ומסומן **כנספח 19**.

74. והינה, בעניינו, נראה כי הדברים מדברים בעד עצמם.

75. המינוי של ניצב פלד למפק"ל המשטרה, בדומה למצב ששרר כשהוצע למנות את גלנט לרמטכ"ל, מעלה קשיים משפטיים וערכיים משמעותיים. ואולי אף מעבר לכך, שכן מלבד לחשדות האמורים בתחום התכנון והבנייה, נטען כי ניצב פלד המשיך לפלוש לשטח ציבורי שלא כדין במשך תקופה של למעלה מעשור וכי חקירה נגדו בעניין עודנה עומדת; ניצב פלד נחקר במח"ש בגין עבירות מתחום טוהר המידות, להפרת אמונים ולשימוש לרעה בכוח המשרה, ונתפס משקר לכל אורך החקירה עד שאומת עם הראיות שנאספו נגדו; ועל כן, ההמלצה החד משמעית שניתנה במח"ש הייתה להעמידו לדין משמעתי ולא למנותו לדרגת ניצב.

76. ועדיין, למרות הכל, מבקש כעת השר לביטחון לאומי למנות את ניצב פלד לדרגה הבכירה ביותר במשטרה ולשמש כרב-ניצב, אשר עומד בראש משטרת ישראל. משרה אשר תסמך את ניצב פלד, כאמור, לבחור את המפקד הבא של יחידת להב 433 – אותה יחידה שאספה ראיות מפליליות נגד ניצב פלד עצמו, והובילה לפתיחה בחקירה.

77. החלטה כזו, אם כן, למינוי של ניצב פלד למפק"ל צפויה גם להביא לפגיעה אנושה באמון הציבור במשטרה. וראו לכך את מילותיו של בית המשפט העליון בבג"ץ 6163/92 יואל אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, מז(2) 229 (1993), אשר יפים הם בשינויים המתחייבים גם לעניינו:

"אין זה סביר למנות מועמד, שעבר עבירות חמורות בנסיבותיהן, למשרה בכירה בשירות המדינה. חומרתי של העבירה לעניינו נקבעת לא על-פי "מיקומה" בחוק העונשין, אלא על-פי השלכותיה על השיקולים העומדים ביסוד המינוי. על כן יש להתייחס בחומרה לעבירה, שעל-פי עצם מהותה ונסיבות ביצועה פוגעת לא רק בסדר הציבורי בדרך כלל (כגון, רצח, שוד, אונס) אלא באושיות המבנה השלטוני, כגון שוחד, מירמה והפרת אמונים, עזות שקר, בידוי ראיות, שיבוש הליכי משפט. מועמד אשר ביצע עבירות

אלה, והוא ממלא תפקיד בכיר בשירות המדינה, פוגע באמון של הציבור ברשות השלטונית ובשירות הציבור. הוא יתקשה להוות דוגמה ומופת לכפופים לו. הוא יתקשה לדרוש מהם את אשר נדרש מכל עובד ציבור ושהוא עצמו חילל. הוא יתקשה להקרין הגינות, אמון, יוקרה, יושר ויושרה ("אינטגריטי") כלפי הציבור הרחב. כל אלה עשויים להשפיע, במידת ודאות רבה, על מעמד השירות הציבורי, תיפקודו ומקומו בחברה דמוקרטית." (שם, פסקה 55 לפסק דינו של כבוד השופט ברק).

78. ויוזכר בהקשר זה, כי הפעם היחידה שהוועדה למינוי בכירים גיבשה חוות דעת שלילית נגד מינוי של מועמד, נגעה למינוי של משה אדרי למפכ"ל, בקבעה כי אמון הציבור מהווה שיקול מרכזי המצדיק את פסילת מועמדותו למפכ"ל, תוך שהדגישה בהחלטתה כי "עלינו לתת את דעתנו כי אמון הציבור במשטרה מושפע, במידה רבה, מדמותו של המפכ"ל".

העתק מכתב הוועדה בעניין מינוי של משה אדרי למפכ"ל, מצורף ומסומן **כנספח 20**.

ה.3. כל היבט אחר שיש לו נגיעה לטוהר המידות של המינוי

79. למרות שדי בכל מה שנאמר עד כה, בכדי להביא לגיבוש חוות דעת שלילית כנגד מינויו של ניצב פלד למפכ"ל המשטרה, נבקש להביא בפני הוועדה סוגיה נוספת שעלתה אך לאחרונה בתקשורת, ולפיה בעת שהוצגה מועמדותו של ניצב פלד למפכ"ל, השר בן גביר הדגיש כי ניצב פלד הינו בוגר לימודי קרימינולוגיה באוניברסיטת וירגיניה בארצות הברית, אף שבפועל לא כך הדבר.

80. על אף סירובו של ניצב פלד לענות לשאלות הכתבים בדבר נכונות המידע שפורסם, במסגרת בקשת חופש מידע שהוגשה על ידי עמותת "הצלחה לקידום חברה הוגנת" נאלצה המשטרה להודות כי ניצב פלד למד בסך הכל 15 שעות אקדמיות באוניברסיטה, במסגרת תוכנית של המשטרה בה נשלחו קצינים רבים לקורס של ה-FBI. מידע זה אולי נראה פעוט, אך הוא מצביע על אותו דפוס בעייתי של אי-אמירת אמת והסתרתה, ואף מעיד על קיומו של חשש לניפוח קורות חייו וניסיונו המקצועי של ניצב פלד כמועמד לתפקיד המפכ"ל.

81. אשר על כן, לעמדת התנועה, על הוועדה להפנות תשומת לב מיוחדת ולבדוק לשורשם של דברים את קורות חייו ושאלון מועמדותו של ניצב פלד, בטרם תגבש חוות דעתה בעניינו.

העתק כתבתו של גיוש בריינר "בן גביר הציג את מועמדו למפכ"ל כבוגר אוני' וירגיניה. בדיקה מעלה אחרת" הארץ, מיום 19.6.2024, מצורף ומסומן **כנספח 21**.

1. לסיכום

82. בפני חברי הוועדה עומדת החלטה חשובה מעין כמותה למינוי מפכ"ל המשטרה הבא, אשר תקבע את אופייה ומידת עצמאותה של משטרת ישראל.

83. בכל תולדותיה של מדינת ישראל, לא היה הכרח גדול יותר להבטיח את עצמאותו המקצועית של המפכ"ל ואת אי-תלותו בגורמים הפוליטיים אשר אמונים על מינויו – ובראשם השר לביטחון לאומי. על כן, במינוי הנוכחי נדרש יותר מתמיד להבטיח כי המפכ"ל הבא שיתמנה לא יהיה איש שלומו וזרועו הביצועית הארוכה של השר, כי אם גורם מנותק ובלתי תלוי שלא יהיה חב את מינויו לשר, וינהל את המשטרה משיקולים מקצועיים, ממלכתיים, בלא משוא פנים ובאובייקטיביות.

84. לא כך הוא המינוי העומד כעת בפני הוועדה. ניצב פלד מחובר בחבל טבורו לשר המכהן, ומינויו לתפקיד מפכ"ל המשטרה אינו עומד באף אחת מאמות המידה שנקבעו לעניין טוהר המידות – הן בהתייחס לטוהר המידות של המינוי, והן בהתייחס לטוהר המידות של המועמד.

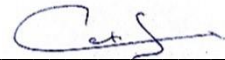
85. והדבר יודגש ויובהר – אין הליך מינוי זה עומד לבדו בעולם, אלא יש חובה לראותו כחלק ממכלול הפגיעה הקשה במשטרת ישראל, רמיסת עצמאותה והפיכתה לזרועו הפוליטית הארוכה של השר.

86. אשר על כן, מכל האמור לעיל, נבקש כי הוועדה תגבש חוות דעת שלילית, אשר מתנגדת למינויו של ניצב אבשלום פלד למפכ"ל המשטרה.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ד
האגף המשפטי

תומר נאור, עו"ד
ראש האגף המשפטי